

Harald Sæverud 125 - Seminar på Siljustøl - 6. – 7. desember 2022

Arrangert av Senter for Griegforskning (Fakultet for kunst, musikk og design, UiB) og KODE komponisthjem, i samarbeid med Griegakademiet, UiB.

Tirsdag, 6. desember	'En støl er for meg verdens sentrum' Musikalsk topografi og ikonografi - konstruksjonen av Sæverud-bildet		
10.00	Velkommen: Arnulf Mattes (UiB), Monica Jangaard (KODE) Musikalsk innslag: Viljar Brunvoll, piano		
10.15	Arnulf Mattes	Introduksjonsforedrag: Komponistens (selv-)stilisering i norsk presse	Førsteamanuensis, leder, Senter for Griegforskning, UiB
10.45	Sjur Haga Bringeland	Om å komponere 'innenfor og utenfor' den tyske tradisjonen	PhD, Senter for Griegforskning, UiB
11.15	Einar Røttingen Ricardo Odriozola i samtale med Arnulf Mattes	Komponisten, utøveren, publikum – Om å framføre Sæverud fra 1990-tallet til i dag	Professor, piano, Griegakademi, UiB Førsteamanuensis, fiolin, Griegakademi, UiB
12.00	Lunsjpause		
12.30	Lorentz Reitan	Sæverud og viktige personer for hans utvikling	Forfatter
13.00	Tove Kårstad Haugsbø	Sæverud og kunsten: Nikolai Astrup	Førstekonservator, Astrup-senteret, KODE
13.30 – 14.00	Panelsamtale: <i>Sæverud og Siljustøl: Stedets mytologi og kompositorisk iscenesettelse</i>		
Onsdag, 7. desember	Etter krigen: Nasjonal erindring og internasjonal posisjonering		
10.00	Arnulf Mattes	Velkommen dag 2 Musikken i Norge etter 'zero hour'	
10.15	Robin Gerke	Havråttunet – Sæveruds film-musikk Se: https://www.youtube.com/watch?v=GyPVvB0VFKY	Master, institutt for musikkvitenskap, Universitæt Münster
10.45	Monica Jangaard	Sæveruds Peer Gynt-musikk	Kurator, KODE komponisthjem
11.15	Knut Ove Arntzen	Poetisk-teatral avantgarde og det groteske: Det folkelig-rituelle som basis i teater - og musikk?	Professor, teatervitenskap, UiB
11.45	Lunsjpause		
12.15	Michael Custodis	Nordisk forsoning og europeisk mobilisering: Sæverud på ISCM	Professor, musikkvitenskap, Universitæt Münster
12.45	Ingrid Skovdahl	Det vanskelige 1900-tallet: Norsk musikkhistoriografi sett fra Sverige	Master, musikkvitenskap, Universitetet i Oslo
13.15	Dániel Péter Biró	Sæverud in Comparison: On the Postwar European Compositional Context in East and West	Professor, komposisjon, Griegakademiet, UiB
13.45	Kaffepause/rigging zoom		

14.00	Trond Sæverud (fra Texas, USA)	Beyond 'Ballad of Revolt': Sæverud- resepsjonen i USA	Konsertmester Bangor Symphony Orchestra, dirigent
14.30 – 15.00	Panelsamtale: <i>Mellom folklorisme og modernisme:</i> <i>Sæverud etter krigen, sett innenfor og utenfor Norge</i>		

Om seminaret:

Harald Sæverud (1897–1992) tilhører generasjonen av norske komponister som på godt og vondt har blitt knyttet til norsk krigs- og etterkrigshistorie. Hans signaturverk 'Kjempeviseslåttene' gjelder den dag i dag som et av de fremste kunstneriske vitnemål på motstanden mot okkupasjonen under andre verdenskrig, scenemusikken til Hans Jacob Nilsens avantgardistiske Peer Gynt-oppsetting etter krigen ble en skandale-suksess, og serien av lyriske klaverstykker kalt 'Slåtter og stev fra Siljustøl' etablerte hans hjem utenfor Bergen som et mytisk sted der det ur-norske og det funksjonalistisk-moderne smelter sammen på en helt særegen måte.

Som komponist har han selv vært med å prege bildet av ham og ettermålet i norsk offentlighet som en av de sentrale skikkelser i norsk musikk, og hans malmlulle røst klinger i lytternes ører den dag i dag gjennom radioprogrammer og tv-dokumentarer.

På seminarets første dag skal vi ta det kollektive bildet av Sæverud på kornet, spørre hvordan det har dannet seg, med selve komponisthjemmet, Siljustøl som utgangspunkt. Siljustøl, tegnet av Ludolf Eide Parr, ble ferdig i 1939 og representerer en stil kalt Bergenskolen i arkitekturen. Denne siktet mot å forene lokale byggetradisjoner med funksjonalistiske idealer i moderne arkitektur. På mange måter er Siljustøl et 'Gesamtkunstwerk', som anskueliggjør Sæveruds estetikk i både materialbruk, proporsjoner og arkitektoniske prinsipper for lys og rom, inne og ute, intimt og monumental, overflate og struktur. Aspekter ved dette mytiske stedet vil bli belyst fra ulike side av musikk-, kunsthistorikere. Videre vil det diskuteres spørsmålet hvordan den nesten maniske besvergelsen av stedstilhørighet og opprinnelighet i Sæveruds iscenesettelse og selvstilisering har preget vårt bilde av komponisten, kanskje i alt for stor grad?

Seminarets dag 2 tar for seg Sæverud i den store politiske omveltningen, som okkupasjonstiden betydde for Norge og musikklivet, samt hvordan denne har preget bildet av Sæverud innenfor Norge - og utenfor. Hvordan forholdt seg Sæverud til 'zero hour', den estetisk-stilistiske nullstillingen av musikken etter 1945, som den tyske avantgarden var så opptatt av? På mange måter preget Sæverud oppfatningen av det moderne i norsk musikk i etterkrigstiden, både gjennom samarbeid med regissører for teater og i filmprosjekter, en del av hans virksomhet, som i dag er ganske ukjent. Disse 'blindsoner' vil fylles på seminaret bl.a. av en teaterhistorikers betraktninger og et helt nytt masterarbeid om Sæveruds dokumentarfilm-musikk.

Like ukjent er det hvordan Sæverud ble mottatt i utlandet. Særlig etter 1945 var det om å etablere norsk musikk på nytt, som tyskerne hadde brukt i sin propaganda for nordisk brorskap'. I bidragene til de internasjonale gjester og den avsluttende panelsamtalen vil det bli tatt opp hva Sæveruds musikk representerte for et tysk, svensk eller amerikansk publikum etter krigen og fram til vår tid. Hvordan skilte den internasjonale resepsjonen av hans musikk seg fra den norske, når lokal tilhørighet og nasjonal identitet i musikk hadde fått en ideologisk bismak?

Sæverud 125 jubileumskonsert med BFO:

<https://bergenphilive.no/en/upcoming-live-streams/saeverud-anniversary/>